

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การแปลงสภาพองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยเป็นบริษัทมหาชนจำกัด
ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒

องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) ได้มีหนังสือ ที่ นร ๖๑๒๔/๒๑๓๙ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปข้อเท็จจริง และประเด็นข้อหารือได้ว่า คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ เห็นชอบกับแนวทางการแปลงสภาพองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) เป็นบริษัทมหาชนจำกัด โดยให้มีการดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งในปัจจุบัน อ.ส.ม.ท. อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อแปลงสภาพเป็นบริษัทมหาชนจำกัด โดยในการดำเนินการดังกล่าวมีปัญหาข้อกฎหมายในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. ตามขั้นตอนและกระบวนการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ดังต่อไปนี้

๑. การได้รับอนุญาตและยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของกฎหมาย

การได้รับอนุญาตดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘

(๑) การได้รับจัดสรรและอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่จากกรมไปรษณีย์โทรเลข ตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ซึ่ง อ.ส.ม.ท. ได้ใช้คลื่นความถี่ต่าง ๆ ในกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม ทั้งในส่วนที่ อ.ส.ม.ท. เป็นผู้ดำเนินการเอง และที่ได้ทำสัญญาให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ

(๒) การได้รับใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ซึ่ง อ.ส.ม.ท. ได้ใช้สถานีวิทยุคมนาคมในกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม ทั้งในส่วนที่ อ.ส.ม.ท. เป็นผู้ดำเนินการเองและที่ได้ทำสัญญาให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ

การได้รับยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘

(๑) การได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ฯ ตามมาตรา ๔ (๔) ซึ่งรวมถึงการได้รับยกเว้นในเรื่องของใบอนุญาตให้ดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แก่สาธารณะหรือแก่ชุมชน และการทำ มี นำเข้า นำออก ค่าเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงและเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ แต่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่กำหนดเงื่อนไขการดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงและบริการส่งวิทยุโทรทัศน์

(๒) การได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ เว้นแต่ในเรื่องการตั้งสถานีวิทยุคมนาคม รวมทั้งการใช้คลื่นความถี่และการเสียค่าตอบแทนในการใช้คลื่นความถี่ของผู้ใช้ความถี่คลื่นที่ได้รับจัดสรรจากกรมไปรษณีย์โทรเลข

ดังนั้น ในการแปลงสภาพ อ.ส.ม.ท. เป็นบริษัทตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ จึงมีประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นผลมาจากการแปลงสภาพ ว่า อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. ที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ และยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฯ และพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ จะโอนไปยังบริษัทหรือไม่ และคู่สัญญาที่ได้ทำสัญญาไว้กับ อ.ส.ม.ท. จะยังคงมีสิทธิต่าง ๆ ตามสัญญาเดิมที่ได้ทำไว้กับ อ.ส.ม.ท. ก่อนการแปลงสภาพหรือไม่ และการโอนสิทธิในการใช้คลื่นความถี่และกิจการของ อ.ส.ม.ท. จะถือเป็นการจัดสรรคลื่นความถี่ การออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรือการอนุญาตให้ประกอบกิจการซึ่งขัดกับหลักการตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่

ทั้งนี้ อ.ส.ม.ท. เห็นว่า โดยหลักการตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ได้กำหนดให้บรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบและสินทรัพย์ของ อ.ส.ม.ท. โอนไปยังบริษัทตามที่คณะรัฐมนตรีจะได้พิจารณาอนุมัติตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ นอกจากนี้ โดยผลของมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้บริษัทยังคงมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ที่จะได้มีการจำกัดหรืองดได้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

โดยที่พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ เป็นเครื่องมือของรัฐในการเปลี่ยนสถานะของธุรกิจวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐตามที่กฎหมายจัดตั้ง ให้เป็นรูปแบบของบริษัท โดยให้คงมีอำนาจหน้าที่เช่นเดิม และมุ่งหมายให้การดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจดำเนินไปอย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก (Continuity) เสมือนบริษัทที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะอย่างเดียวกับรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจัดตั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ และบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแปลงสภาพองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ในเรื่องนี้ อ.ส.ม.ท. เห็นว่า บรรดาอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. จะโอนไปยังบริษัท และคู่สัญญา ยังคงมีสิทธิตามสัญญาที่ได้ทำกับ อ.ส.ม.ท. ก่อนการแปลงสภาพ นอกจากนี้ การโอนสิทธิในการใช้คลื่นความถี่และกิจการของ อ.ส.ม.ท. ไปยังบริษัทถือเป็นการโอนโดยผลของพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ อันเป็นกฎหมายเฉพาะและไม่ถือเป็นการจัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการหรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ แต่อย่างใด

๒. การประกอบกิจการและการดำเนินการตามสัญญาภายหลังการแปลงสภาพของ อ.ส.ม.ท.

(๑) ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบกิจการของบริษัทและการดำเนินการตามสัญญา

จากการที่มาตรา ๒๖ วรรคสาม ประกอบกับมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ได้บัญญัติให้บุคคลซึ่งเป็นคู่สัญญากับรัฐวิสาหกิจที่แปลงสภาพมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินกิจการตามสัญญาต่อไปจนกว่าสัญญาจะสิ้นสุด แต่ต่อมาจะมีกฎหมายกำหนดให้กิจการนั้นต้องจัดให้มีการแข่งขันโดยเสรีก็ตาม นอกจากนี้ อำนาจของคณะกรรมการและอำนาจของรัฐมนตรีที่กำกับดูแลเป็นอันสิ้นสุดลง เมื่อมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินกิจการที่บริษัทหรือคู่สัญญาดำเนินการอยู่ โดยกิจการของบริษัทหรือคู่สัญญาดังกล่าวต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นตามหลักการแห่งความเท่าเทียมกันอย่างเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจ และในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้กิจการ ต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทานหรือต้องดำเนินการใด ๆ ถ้าบริษัทหรือคู่สัญญาไม่คำขอ ก็ให้อนุญาตหรือให้สัมปทานหรือให้ดำเนินการได้

จากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ อ.ส.ม.ท. จึงขอหารือว่า บทบัญญัติที่ว่า “ถ้าบริษัทหรือคู่สัญญาไม่คำขอ ก็ให้อนุญาต หรือให้สัมปทานหรือให้ดำเนินการได้” นั้น เป็นบทกำหนดที่เป็นบทเด็ดขาด (Absolute) กล่าวคือ ในกรณีที่มีการตรากฎหมายกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งกำหนดให้กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทานหรือต้องดำเนินการใด ๆ และบริษัทหรือคู่สัญญาไม่คำขอ คณะกรรมการตามกฎหมายการประกอบกิจการ ต้องอนุญาตหรือให้สัมปทานหรือให้ดำเนินการตามอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ตามที่รัฐวิสาหกิจนั้นมีอยู่เดิมตามความในมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ หรือไม่ หรือคณะกรรมการตามกฎหมายการประกอบกิจการจะมีดุลพินิจเป็นอย่างอื่น หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการเพิ่มเติมจากที่ อ.ส.ม.ท. และคู่สัญญาต้องปฏิบัติก่อนการแปลงสภาพ ได้หรือไม่

โดยในกรณีนี้ อ.ส.ม.ท. เห็นว่า หากบริษัทไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตามกฎหมายที่จะมีการตราขึ้น จะไม่เป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติ ทุนรัฐวิสาหกิจฯ แล้ว จะส่งผลกระทบอย่างรุนแรงและจะทำให้บริษัทไม่สามารถประกอบกิจการที่เคยดำเนินการอยู่ก่อนการแปลงสภาพได้ ซึ่งขัดกับเจตนารมณ์ของการตราพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ที่มุ่งหมายให้การดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้นดำเนินไปอย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงักดังที่ได้กล่าวไว้แล้ว

(๒) ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการใช้คลื่นความถี่ของบริษัทและคู่สัญญา

ในกรณีที่มีการตรากฎหมายกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แล้ว ซึ่งในการใช้คลื่นความถี่ของบริษัทสำหรับกิจการวิทยุกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งสิทธิในการดำเนินการตามสัญญาของคู่สัญญา หลังจากที่มีการจัดตั้งคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) และคณะกรรมการร่วม ซึ่งเป็นผู้บริหารและกำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ใช้ในกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมตามมาตรา ๖๒ และมาตรา ๖๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ แล้วยังอาจเกิดปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องพิจารณาว่าบริษัทจะยังคงมีสิทธิใช้คลื่นความถี่ตามที อ.ส.ม.ท. ได้รับการจัดสรรอยู่ดังเดิมและคู่สัญญา ยังคงมีสิทธิในการดำเนินการตาม

สัญญาต่อไปหรือไม่ หรือบริษัทและคู่สัญญาจะต้องขออนุญาตใช้คลื่นความถี่จากคณะกรรมการ กสช. ตามมาตรา ๒๓ (๓) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ ซึ่งเป็นไปตามตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติและการจัดสรรคลื่นความถี่ โดยคณะกรรมการร่วมตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๓ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

(๓) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจ สิทธิและประโยชน์ของบริษัทในการได้รับยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฯ และสิทธิของคู่สัญญาในการดำเนินการตามสัญญา

เมื่อกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์มีผลใช้บังคับแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของบริษัทจะได้รับการยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฯ ในเรื่องของการขอใบอนุญาตให้ดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แก่สาธารณะหรือแก่ชุมชน และการทำ มี นำเข้า นำออก จำหน่ายเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงและเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ โดยบริษัทยังคงต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงที่กำหนดเงื่อนไขการดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงและบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ และสิทธิของคู่สัญญาในการดำเนินการตามสัญญาจะถูกกระทบกระเทือนหรือไม่

(๔) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจ สิทธิ ประโยชน์ของบริษัทในการได้รับยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ และสิทธิตามใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมจากกรมไปรษณีย์โทรเลขตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ

ประเด็นที่ต้องพิจารณาในส่วนของสิทธิในการได้รับยกเว้นไม่อยู่ในบังคับของพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ (เว้นแต่ในเรื่องการตั้งสถานีวิทยุคมนาคม และการใช้คลื่นความถี่ และการเสียค่าตอบแทนในการใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรรจากกรมไปรษณีย์โทรเลข และสิทธิตามใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมฯ) และสิทธิตามใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมที่ได้รับอนุญาตจากกรมไปรษณีย์โทรเลขตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ว่า การตรากฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ หรือการจัดตั้งคณะกรรมการ กสช. และคณะกรรมการร่วมตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ จะมีผลกระทบประการใดต่ออำนาจ สิทธิ ประโยชน์อื่น ๆ ดังกล่าวของบริษัทหรือไม่ อย่างไร

(๕) ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาตามสัญญาที่ อ.ส.ม.ท. ได้ทำไว้กับคู่สัญญา

คู่สัญญาของ อ.ส.ม.ท. ในสัญญาร่วมการทำงาน ร่วมลงทุน หรือสัญญาอื่นใดที่ อ.ส.ม.ท. ทำไว้ก่อนการแปลงสภาพของ อ.ส.ม.ท. จะสามารถยกเหตุที่ อ.ส.ม.ท. จัดทะเบียนจัดตั้งเป็นบริษัทตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ เป็นข้อไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้หรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะยกข้ออ้างเพื่อไม่ชำระค่าตอบแทนตามสัญญาไม่ว่าก่อนหรือหลังจากจัดตั้ง กสช. หรือไม่ว่าก่อนหรือหลังการตรากฎหมายประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ได้หรือไม่ โดยในประเด็นนี้มีแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นในบันทึกสำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การหรือการแปลงสภาพองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ซึ่งมีแนวความเห็นสรุปได้ว่า บริษัทคู่สัญญาดังกล่าวยังคงมี สิทธิตามข้อตกลงในสัญญาเดิมทุกประการ และคู่สัญญาเดิมขององค์การโทรศัพท์ฯ ในสัญญาร่วม การงาน ร่วมลงทุน หรือสัญญาอื่นใด ไม่อาจยกเอาเหตุที่องค์การโทรศัพท์ฯ จัดทะเบียนจัดตั้งเป็น บริษัท มาเป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ทำไว้กับองค์การโทรศัพท์ฯ เดิมได้ อ.ส.ม.ท. จึงขอหารือว่าในกรณีของสิทธิและหน้าที่ของคู่สัญญาของ อ.ส.ม.ท. จะเป็นแนวทางเดียวกับกรณี ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาในเรื่องการแปลงสภาพองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย หรือไม่

อ.ส.ม.ท. พิจารณาแล้วเห็นว่า ในประเด็นปัญหาและความเห็นของ อ.ส.ม.ท. ที่ กล่าวข้างต้น เป็นปัญหาสำคัญในการแปลงสภาพ อ.ส.ม.ท. ตามขั้นตอนและกระบวนการตาม พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ดังนั้น จึงขอหารือประเด็นปัญหาต่าง ๆ มายังสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อเป็นบรรทัดฐานและสร้างความมั่นใจต่อนักลงทุนในการเสนอขาย หลักทรัพย์ของบริษัทต่อไปในอนาคต

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ได้พิจารณาข้อหารือขององค์การ สื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย และได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนัก นายกรัฐมนตรี) และผู้แทนจากองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยแล้ว มีความเห็นดังนี้

เมื่อพิจารณาเหตุผลของการประกาศใช้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒^๑ ประกอบกับมาตรา ๒๖^๒ วรรคหนึ่ง วรรคสาม และวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติทุน

^๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายที่จะ เป็นเครื่องมือของรัฐเมื่อมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจจากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ประเภทองค์การของรัฐตามที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นให้เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด แต่ยังคงมี สถานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง โดยมีการเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นทุนของบริษัทที่รัฐถือหุ้นทั้งหมด และยังคงให้อำนาจหน้าที่เช่นเดิม รวมทั้งให้พนักงานมีฐานะเช่นเดียวกับที่เคยเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการและเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็น องค์การธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบให้กระทำได้โดยสะดวก เมื่อได้มีการเตรียมการในรายละเอียดเกี่ยวกับการแปรรูป รัฐวิสาหกิจเรียบร้อยแล้ว โดยการกระจายหุ้นที่รัฐถือไว้ให้แก่ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและการ บริหารจัดการในกิจการที่รัฐวิสาหกิจเดิมดำเนินการอยู่ได้ต่อไปในอนาคต จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^๒ มาตรา ๒๖ ในกรณีที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของบริษัทหรือ กฎหมายอื่น มีบทบัญญัติให้อำนาจรัฐวิสาหกิจดำเนินการใด ๆ ต่อบุคคล ทรัพย์สิน หรือสิทธิของบุคคล หรือมี บทบัญญัติให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจนั้นได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการใด หรือได้รับ ยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใด หรือมีบทบัญญัติให้สิทธิพิเศษแก่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นกรณีเฉพาะ หรือ มีบทบัญญัติคุ้มครองกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ ให้ถือว่าบทบัญญัตินั้นมีผลใช้บังคับต่อไป โดยบริษัทมีฐานะอย่างเดียวกับรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายดังกล่าว แต่อำนาจ สิทธิหรือประโยชน์ที่ว่ำนนั้นอาจจำกัด หรืองดได้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และอาจกำหนดในพระราชกฤษฎีกาให้อำนาจนั้นเป็นของ

รัฐวิสาหกิจฯ แล้ว เห็นว่า กฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจได้กำหนดสถานะของรัฐวิสาหกิจและคู่สัญญาภายหลังการแปลงสภาพไว้หลายประการ เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่จะให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจเป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดชะงัก (Continuity) โดยให้บริษัทที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะเช่นเดียวกับรัฐวิสาหกิจ ดังนี้

๑. การสืบสิทธิและหน้าที่ของรัฐวิสาหกิจที่จะดำเนินการใด ๆ ต่อเนื่องกันไปเป็นการเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐวิสาหกิจดำเนินการใด ๆ ต่อบุคคล ทรัพย์สินหรือสิทธิของบุคคล หรือการกำหนดให้การดำเนินการของรัฐวิสาหกิจนั้นได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย หรือได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือให้สิทธิพิเศษหรือคุ้มครองกิจการ พนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ

๒. การรับรองสิทธิตามกฎหมายของคู่สัญญาที่จะดำเนินการตามสัญญาที่รัฐวิสาหกิจได้ทำกับคู่สัญญาก่อนการแปลงสภาพ โดยให้ถือว่าคู่สัญญาดังกล่าวมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการตามสัญญานั้นต่อไปจนกว่าสัญญาจะสิ้นสุด แม้ว่าต่อมามีกฎหมายกำหนดให้กิจการนั้นต้องจัดให้มีการแข่งขันโดยเสรีก็ตาม

คณะกรรมการคณะหนึ่งคณะใดตามที่กำหนด หรือจะให้แต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ และให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการดังกล่าวด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีตามวรรคหนึ่งให้ดำเนินการออกพระราชกฤษฎีกาให้บริษัทคงมีอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์เพียงเท่าที่จำเป็นแก่การดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจ การควบคุมให้การใช้อำนาจทางกฎหมายเป็นไปโดยถูกต้อง และการรักษาประโยชน์ของรัฐประกอบด้วย โดยจะกำหนดเงื่อนไขหรือเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติหรือให้กรณีใดจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งก่อนก็ได้ และคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจต้องเสนอแนะให้ทบทุนแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจประเภทนั้นอยู่เสมอ

ในกรณีที่รัฐวิสาหกิจที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของบริษัทได้ทำสัญญาที่มีข้อกำหนดให้บุคคลผู้เป็นคู่สัญญาได้มีสิทธิในการดำเนินการใด ๆ ให้ถือว่าคู่สัญญาดังกล่าวมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการตามสัญญานั้นต่อไป จนกว่าสัญญาจะสิ้นสุด แม้ต่อมามีกฎหมายกำหนดให้กิจการนั้นต้องจัดให้มีการแข่งขันโดยเสรีก็ตาม

อำนาจของคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง อำนาจของรัฐมนตรีผู้กำกับดูแล อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสามเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินการที่บริษัทตามวรรคหนึ่ง หรือคู่สัญญาตามวรรคสามดำเนินการอยู่ โดยกิจการของบริษัทหรือของคู่สัญญาดังกล่าว แล้วแต่กรณี ต้องอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้นตามหลักการแห่งความเท่าเทียมกันอย่างเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจและในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้กิจการนั้นต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทาน หรือต้องดำเนินการใด ๆ ถ้าบริษัทหรือคู่สัญญาดังกล่าวมีค่าชดเชยให้อนุญาตหรือให้สัมปทานหรือให้ดำเนินการดังกล่าวได้สำหรับกรณีของคู่สัญญาให้มีสิทธิดังกล่าวได้เท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญา เว้นแต่คู่สัญญาจะยินยอมสละสิทธิดังกล่าว หรือคณะรัฐมนตรีมีมติให้สิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงโดยชดเชยค่าเสียหายให้ตามความเป็นธรรม

อำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ตามวรรคหนึ่งให้สิ้นสุดลงเมื่อบริษัทนั้นสิ้นสภาพการเป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

๓. การรับรองหลักความเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจ โดยกำหนดให้อำนาจของคณะกรรมการ อำนาจรัฐมนตรีผู้กำกับดูแล และอำนาจ สิทธิ หรือประโยชน์ที่โอนไปเป็นของบริษัทเป็นอันสิ้นสุดลงเมื่อมีการตรากฎหมายว่าด้วยการดำเนินการ โดยบริษัทและคู่สัญญาต้องอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการดำเนินการดังกล่าว

๔. การรับรองสิทธิของบริษัทและคู่สัญญา ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการดำเนินการนั้นกำหนดให้กิจการนั้นต้องได้รับอนุญาต หรือสัมปทาน หรือต้องดำเนินการใด ๆ ถ้าบริษัทหรือคู่สัญญามีคำขอ ก็ให้อนุญาตหรือให้สัมปทาน หรือให้ดำเนินการดังกล่าวได้ เพื่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญา เว้นแต่คู่สัญญาจะยินยอมสละสิทธิ หรือคณะรัฐมนตรีมีมติให้สิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลง

จากกรณีตามข้อหาข้อนี้ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการสื่อสารมวลชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน หรือเป็นประโยชน์แก่กิจการสื่อสารมวลชน^๓ ฯลฯ ซึ่งอำนาจเช่นนี้ให้รวมไปถึงการว่าจ้างหรือรับจ้างทำกิจการอันเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน การเข้าร่วมกิจการ ร่วมทุน ถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ อ.ส.ม.ท. และการกระทำการกิจการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเกี่ยวเนื่องในกิจการสื่อสารมวลชนให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ อ.ส.ม.ท. หรือตามที่กฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีระบุหรือมอบหมายให้ อ.ส.ม.ท. เป็นผู้ปฏิบัติ^๔

^๓ มาตรา ๖ อ.ส.ม.ท. มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ประกอบกิจการสื่อสารมวลชนทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(๒) ดำเนินธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการสื่อสารมวลชน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๗ ให้ อ.ส.ม.ท. มีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตาม มาตรา ๖ และอำนาจเช่นนี้ให้รวมถึง

(๑) ถือกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ สร้าง ซื้อ จัดหา ขาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินใด ๆ ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(๒) ผลิตหรือจัดให้มีอุปกรณ์ สิ่งของ หรือเครื่องใช้ในกิจการสื่อสารมวลชน ตลอดจน นำเข้ามาในและส่งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อจำหน่ายซึ่งอุปกรณ์สิ่งของ หรือเครื่องใช้ดังกล่าว

(๓) ว่าจ้างหรือรับจ้างทำกิจการอันเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน

(๔) ทำการค้าและให้บริการเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน ทั้งภายในและภายนอก ราชอาณาจักร

(๕) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(๖) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนหรือร่วมทุนในกิจการเกี่ยวกับกิจการ สื่อสารมวลชน

ในส่วนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ อ.ส.ม.ท. ในปัจจุบันซึ่งได้แก่

๑. พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ โดย อ.ส.ม.ท. ได้รับใบอนุญาตให้ใช้ซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคมตามมาตรา ๖^๕ และใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคมตามมาตรา ๑๑^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคมฯ ซึ่งมาตรา ๙ (๓) และ (๗)^๗ กำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุตลอดอายุของเครื่องวิทยุคมนาคม หรือตลอดระยะเวลาตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเป็นสถานีวิทยุ

(๗) เข้าร่วมกิจการ ร่วมทุน ถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ อ.ส.ม.ท.

(๘) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด เพื่อประกอบธุรกิจเกี่ยวกับกิจการสื่อสารมวลชน

(๙) ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง หรือนายหน้าเกี่ยวกับกิจการตามวัตถุประสงค์ของ อ.ส.ม.ท.

(๑๐) ส่งเสริม ร่วมมือ หรือดำเนินการในการฝึกอบรมและให้การศึกษาวិชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างหรือพัฒนาบุคลากรให้ได้มาตรฐานและเพียงพอในกิจการสื่อสารมวลชน

(๑๑) กระทำกิจการอย่างอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในกิจการสื่อสารมวลชนให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ อ.ส.ม.ท. หรือตามที่กฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีระบุหรือมอบหมายให้ อ.ส.ม.ท. เป็นผู้ปฏิบัติ

^๕ มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ มี ใช้ นำเข้า นำออก หรือค้าซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้เครื่องวิทยุคมนาคมบางลักษณะหรือเครื่องวิทยุคมนาคมที่ใช้ในกิจการบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งทั้งหมดหรือเฉพาะแต่บางกรณีได้

^๖ มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานีวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

สถานีวิทยุคมนาคมต้องใช้ความถี่คลื่นให้ถูกต้องตามข้อบังคับว่าด้วยวิทยุคมนาคมตามภาคผนวกต่อท้ายอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยโทรคมนาคม

เพื่อให้การเป็นไปตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขการตั้งสถานีวิทยุคมนาคม และให้อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจควบคุมและกำหนดการใช้ความถี่คลื่นของสถานีวิทยุคมนาคมต่างๆ

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้สถานีวิทยุคมนาคมที่ใช้ในกิจการบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง

^๗ มาตรา ๙ ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ มีดังนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๓) ใบอนุญาตให้ใช้ ให้มีอายุตลอดอายุของเครื่องวิทยุคมนาคม

๑.ล๑

๑.ล๑

(๗) ใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคม ให้มีอายุตลอดระยะเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตใช้สถานีตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเป็นสถานีวิทยุคมนาคม

๑.ล๑

๑.ล๑

คมนาคม แล้วแต่กรณี โดยการได้รับใบอนุญาตนี้ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้มีเครื่องวิทยุคมนาคมด้วย^๔ นอกจากนี้ อ.ส.ม.ท. ยังได้รับจัดสรรคลื่นความถี่จากกรมไปรษณีย์โทรเลข และได้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวในกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม รวมทั้งคลื่นความถี่ที่ได้รับจัดสรรและอนุญาตจากกรมไปรษณีย์โทรเลขโดยคู่สัญญาเอกชนตามสัญญาาร่วมดำเนินการหรือสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ

๒. พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ โดย อ.ส.ม.ท. ซึ่งเป็นนิติบุคคลตามมาตรา ๔ (๔)^๔ ได้รับยกเว้นไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ฯ ทั้งนี้ ตามข้อ ๒ (๘)^{๑๐} แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๔๘ เว้นแต่ในการดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ (๒)^{๑๑}

^๔ มาตรา ๙ ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มีดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้มีเครื่องวิทยุคมนาคมด้วย

^๕ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช่บังคับแก่

(๑) กรมประชาสัมพันธ์

(๒) กรมไปรษณีย์โทรเลข

(๓) กระทรวงกลาโหม

(๔) กระทรวงทบวงกรมอื่นใด และนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

แต่ในการดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงหรือบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ ส่วนราชการหรือนิติบุคคลตามวรรคหนึ่ง จะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในมาตรา ๒๕ (๒)

^{๑๐} ข้อ ๒ ให้กำหนดกระทรวง ทบวง กรม และนิติบุคคลตามมาตรา ๔ (๔) ดังนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย

^{๑๑} มาตรา ๒๕ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต และนายทะเบียน และออกกฎกระทรวงกำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) เงื่อนไขการดำเนินการบริการส่งวิทยุกระจายเสียงและบริการส่งวิทยุโทรทัศน์ของผู้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(ก) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและการควบคุมด้านรายการ

(ข) กำหนดหลักเกณฑ์ในการดำเนินการและการควบคุมการโฆษณาและบริการธุรกิจ

(ค) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับลักษณะพึงประสงค์ทางเทคนิค ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดกับ

บทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม รวมทั้งกฎกระทรวง ระเบียบหรือข้อบังคับที่ออกตามกฎหมายดังกล่าว

(ง) กำหนดคุณสมบัติของบุคคลที่ผู้รับใบอนุญาตจะรับเข้าเป็น หรือให้ทำหน้าที่เป็นผู้จัดรายการ หรือผู้ดำเนินรายการในการส่งวิทยุกระจายเสียงและส่งวิทยุโทรทัศน์

อย่างไรก็ตาม โดยที่มาตรา ๔๐^{๑๒} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้ต้องมืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ซึ่งปัจจุบันได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ขึ้นใช้บังคับแล้ว และพระราชบัญญัตินี้ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ การพิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์^{๑๓} โดยการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม^{๑๔} ตลอดจนกำหนดให้ต้องมีการตรากฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(จ) กำหนดเวลาให้สถานีทำการถ่ายทอดหรือออกอากาศรายการที่กำหนด

(ฉ) กำหนดเงื่อนไข ข้อบังคับ หรือระเบียบที่จำเป็นต้องปฏิบัติในการส่งวิทยุกระจายเสียงและส่งวิทยุโทรทัศน์

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๒} มาตรา ๔๐ คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

ให้มืองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวรรคหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การดำเนินการตามวรรคสอง ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

^{๑๓} มาตรา ๒๓ ให้ กสช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและจัดทำแผนแม่บทกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และแผนความถี่วิทยุให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ

(๒) กำหนดลักษณะและประเภทของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(๓) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์

(๔) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตตาม (๓) และ (๔) รวมทั้งการกำกับดูแลการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๔} มาตรา ๒๕ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และต้องดำเนินการใน

การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์เพื่อรองรับการอนุญาตประกอบกิจการ แต่เนื่องจากในขณะนี้ยังไม่มี กสช. และกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการดังกล่าว กรณีจึงต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๐^๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เมื่อพิจารณาข้อหาหรือของ อ.ส.ม.ท. ประกอบกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) จึงมีความเห็นดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีที่ อ.ส.ม.ท. แปลงสภาพเป็นบริษัทตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. ที่เคยได้รับตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ รวมทั้งสิทธิได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ จะโอนมาเป็นของบริษัทภายหลังการแปลงสภาพหรือไม่ คู่สัญญาจะยังคงมีสิทธิต่าง ๆ ตามสัญญาเดิมที่ได้ทำไว้กับ อ.ส.ม.ท. ก่อนการแปลงสภาพหรือไม่ และจะถือเป็นการจัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตในการประกอบกิจการ ตามมาตรา ๘๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ หรือไม่ นั้น

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง^๕ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง^๖ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) เรื่อง การจัดตั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.

ลักษณะที่มีการกระจายการใช้ประโยชน์โดยทั่วถึงในกิจการด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมแก่การเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ

^๔ มาตรา ๘๐ ในวาระเริ่มแรกที่การคัดเลือกและแต่งตั้ง กสช. หรือ กทช. แล้วแต่กรณี ยังไม่แล้วเสร็จ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข และเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นใดที่เกี่ยวกับการบริหารการคลื่นความถี่ การจัดสรรคลื่นความถี่ การอนุญาต และการกำกับดูแลหรือการควบคุมการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ กฎหมาย ว่าด้วยวิทยุคมนาคม กฎหมายว่าด้วยโทรเลขและโทรศัพท์ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติจนถึงวันพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๗๗ แต่ในระหว่างนั้นจะพิจารณาจัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตให้ประกอบกิจการเพิ่มเติมไม่ได้

^๖ มาตรา ๒๔ ในวันที่จดทะเบียนบริษัทตามมาตรา ๒๒ ให้บรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบและสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติโอนไปเป็นของบริษัทหรือเป็นของกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

๒๕๕๒^{๙๔} ซึ่งได้วางแนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการโอนบรรดากิจการ สิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบ และทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจมาเป็นของบริษัท ว่า “กฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจบัญญัติถึงการสืบสิทธิและหน้าที่ที่จะดำเนินการต่อเนื่องกันไปโดยไม่หยุดชะงัก เสมือนบริษัทที่จัดตั้งขึ้นมีฐานะอย่างเดียวกับรัฐวิสาหกิจ โดยมาตรา ๒๔ ดังกล่าวบัญญัติว่า ในวันที่จดทะเบียนบริษัทตามมาตรา ๒๒ ให้บรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจโอนไปเป็นของบริษัทหรือของกระทรวงการคลัง แล้วแต่กรณี” ดังนั้น แม้ว่าการแปลงสภาพจะมีผลทำให้บริษัทที่จัดตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลต่างหากจาก อ.ส.ม.ท. ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๐ ก็ตาม แต่บรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของ อ.ส.ม.ท. ที่มีอยู่อย่างไร และไม่ว่าจะเกิดขึ้นตามกฎหมายใดก็จะโอนมาเป็นของบริษัทอย่างเต็มรูปแบบทั้งหมด เสมือนเป็นองค์กรเดิมที่จะดำเนินการกิจการต่าง ๆ ต่อไป โดยการโอนอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ดังกล่าวไม่ถือเป็นการจัดสรรคลื่นความถี่ ออกใบอนุญาตประกอบกิจการ หรืออนุญาตในการประกอบกิจการ ตามมาตรา ๘๐^{๙๕} แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ

ประเด็นที่สอง เมื่อกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีผลใช้บังคับแล้ว และบริษัทหรือคู่สัญญามีคำขอ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ตามกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการดังกล่าว จะต้องอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ หรือจะมีดุลพินิจเป็นอย่างอื่น หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการเพิ่มเติมจากที่ อ.ส.ม.ท. และคู่สัญญาต้องปฏิบัติก่อนการแปลงสภาพ ได้หรือไม่ นั้น

เมื่อพิจารณาบทบัญญัติในมาตรา ๒๖ วรรคสาม และวรรคสี่^{๙๖} แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ประกอบกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) เรื่อง การแปลงสภาพ องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)^{๙๗} ซึ่งได้วางแนวทางคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการรับรองความมีอยู่ของสัญญาเดิมว่า “เมื่อบรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบและสินทรัพย์ได้โอนไปเป็นของบริษัทตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้ว สิทธิใด ๆ ตามสัญญาร่วมการลงทุน หรือสัญญาอื่นใดที่ได้ทำไว้ต่อคู่สัญญาก่อนการจดทะเบียนเป็นบริษัท ย่อมโอนไปเป็นของบริษัท โดยคู่สัญญาดังกล่าวยังคงมีสิทธิตามกฎหมายที่จะดำเนินการตามสัญญานั้นต่อไป และยังคงมีสิทธิตามข้อตกลงในสัญญาเดิมทุกประการ” ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ได้บัญญัติรับรองความมีอยู่ของ

^{๙๔} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การจัดตั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๕๒ ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๐๙๐๗ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^{๙๕} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๕, ข้างต้น

^{๙๖} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^{๙๗} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การแปลงสภาพองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๘๖๙ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สัญญาไว้แล้ว หากสัญญาเดิมยังไม่สิ้นสุด และกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการกำหนดเงื่อนไขในการขออนุญาต การขอสัมปทาน หรือการดำเนินการใด ๆ ไว้ คู่สัญญาเดิมย่อมมีสิทธิขออนุญาต ขอสัมปทาน หรือขอดำเนินการใด ๆ ตามเงื่อนไขดังกล่าว เท่าระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญาได้ ส่วน กสช. จะมีดุลพินิจเป็นอย่างอื่นหรือจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการเพิ่มเติมจากที่คู่สัญญาต้องปฏิบัติก่อนการแปลงสภาพได้หรือไม่นั้น กสช. จะต้องพิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นอย่างรอบคอบ โดยการใช้ดุลพินิจหรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขใด ๆ จะกระทำได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติตามมาตรา ๓๓๕ (๒)^{๒๒} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งบัญญัติรับรองกฎหมายที่ตราขึ้นตามมาตรา ๔๐^{๒๓} ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าจะต้องไม่กระทบกระเทือนถึงการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ซึ่งมีผลสมบูรณ์อยู่ในขณะที่กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จนกว่าการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้นจะสิ้นผล ดังนั้น หากจะมีการทำความตกลงเปลี่ยนแปลง เงื่อนไข การอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ก็จะต้องไม่มีลักษณะเป็นการลดหรือจำกัดสิทธิในการประกอบกิจการตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ของการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้น^{๒๔}

ประเด็นที่สาม ในกรณีที่กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีผลใช้บังคับแล้ว และมีคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) แล้ว อ.ส.ม.ท. และคู่สัญญาจะมีสิทธิตามสัญญาในการใช้คลื่นความถี่ตามเดิมหรือไม่ หรือจะต้องขออนุญาตใช้คลื่นความถี่จากคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ตามมาตรา ๒๓ (๓) มาตรา ๒๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๒๗ ซึ่งต้องเป็นไปตามตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติและการจัดสรรคลื่นความถี่โดยคณะกรรมการร่วมตามมาตรา ๖๓ (๒) และ (๓) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ หรือไม่ นั้น

เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจที่มีความมุ่งหมายให้การดำเนินกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้นดำเนินไปอย่างต่อเนื่องโดยไม่หยุดชะงัก เสมือนบริษัทที่

^{๒๒} มาตรา ๓๓๕ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติดังต่อไปนี้มาใช้บังคับกับกรณีต่าง ๆ ภายใต้งานนี้

๑ล๑

๑ล๑

(๒) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๐ มาใช้บังคับ จนกว่าจะมีการตรากฎหมายอนุวัติการให้เป็นไปตามบทบัญญัติดังกล่าว ซึ่งต้องไม่เกินสามปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ กฎหมายที่จะตราขึ้นจะต้องไม่กระทบ กระเทือนถึงการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญา ซึ่งมีผลสมบูรณ์อยู่ในขณะที่กฎหมายดังกล่าวมีผลใช้บังคับ จนกว่าการอนุญาต สัมปทาน หรือสัญญานั้น จะสิ้นผล

๑ล๑

๑ล๑

^{๒๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑๒, ข้างต้น

^{๒๔} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๐๓๑๐ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดตั้งขึ้นมีฐานะอย่างเดียวกับรัฐวิสาหกิจ ประกอบกับปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในขณะนี้ยังไม่มี กสช. และกฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการดังกล่าว แต่โดยที่ อ.ส.ม.ท. และคู่สัญญาตามสัญญา ร่วมดำเนินการหรือสัญญาอนุญาตให้ดำเนินการ ได้รับจัดสรรและอนุญาตคลื่นความถี่จาก กรมไปรษณีย์โทรเลข ดังนั้น แม้ว่าบรรดากิจการ สิทธิ นี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของ อ. ส.ม.ท. จะโอนไปเป็นของบริษัทตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ แต่เพื่อให้ การดำเนินการเป็นไปอย่างชัดเจน อ.ส.ม.ท. อาจเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้ความ เห็นชอบรายละเอียดเกี่ยวกับอำนาจ สิทธิและประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. ที่จะโอนไปเป็นของบริษัท ได้ อย่างไรก็ตาม หากต่อมาได้มี กสช. และมีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการ ดังกล่าว รวมทั้งมีการจัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่และตารางกำหนดคลื่นความถี่ แห่งชาติขึ้น อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. และสถานะของคู่สัญญาย่อมอยู่ในบังคับ แห่งกฎหมายว่าด้วยการนั้น ตามหลักความเป็นธรรมในการแข่งขันทางธุรกิจ

ประเด็นที่สี่ ในกรณีที่กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการกระจายเสียงและ กิจการโทรทัศน์ มีผลใช้บังคับแล้ว อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. และสถานะของ คู่สัญญาที่เคยได้รับตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ รวมทั้งสิทธิ ได้รับยกเว้นไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๔๙๘ และ พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๔๙๘ จะยังคงมีอยู่หรือไม่ นั้น

ดังที่ได้วินิจฉัยไว้แล้วในประเด็นที่หนึ่งและประเด็นที่สาม ว่า แม้ว่าบรรดากิจการ สิทธิ นี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของ อ.ส.ม.ท. ที่มีอยู่อย่างไร และไม่ว่าจะเกิดขึ้นตามกฎหมาย ใด ๆ จะโอนมาเป็นของบริษัทอย่างเต็มรูปแบบทั้งหมด เสมือนเป็นองค์กรเดิมที่จะดำเนินการ กิจการ ต่าง ๆ ต่อไป แต่เมื่อมี กสช. และมีการตรากฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการดังกล่าวขึ้น อำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. และสถานะของคู่สัญญาย่อมอยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่า ด้วยการนั้น ตามหลักความเท่าเทียมกันในการแข่งขันทางธุรกิจ ดังนั้น บรรดาอำนาจ สิทธิ และ ประโยชน์ของ อ.ส.ม.ท. และสถานะของคู่สัญญาที่เคยได้รับตามกฎหมาย ก็ย่อมเป็นไปตาม กฎหมายที่จะใช้บังคับกับการประกอบกิจการนั้น

ประเด็นที่ห้า ในกรณีที่ อ.ส.ม.ท. แปลงสภาพเป็นบริษัทตามพระราชบัญญัติทุน รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว คู่สัญญาจะยกเอาเหตุแห่งการแปลงสภาพเป็นบริษัท เป็นข้อไม่ ปฏิบัติตามสัญญาได้หรือไม่ นั้น

เมื่อพิจารณามาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ประกอบ กับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) เรื่อง การหรือการแปลงสภาพ องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย เป็นบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)^{๒๔} ที่ได้เคยวาง แนวคำวินิจฉัยเกี่ยวกับการยกเหตุแห่งการเปลี่ยนนิติบุคคลมาเป็นข้อไม่ปฏิบัติตามสัญญาว่า “แม้ว่าการแปลงสภาพโดยการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ และโอน กิจการไปให้บริษัทที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวทั้งหมด จะมีผลให้บริษัทเป็นนิติบุคคลต่างหากก็ตาม แต่

^{๒๔} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๑, ข้างต้น

การรับโอนบรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจเดิมซึ่งสอดคล้องกัน
กับเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยทุนรัฐวิสาหกิจที่ประสงค์จะให้บริษัทมีฐานะอย่างเดียวกับ
รัฐวิสาหกิจเดิม เป็นการแปลงสภาพโดยผลของกฎหมาย มิใช่การเปลี่ยนคู่สัญญาซึ่งถือว่าเป็น
สาระสำคัญแห่งหนี้ที่ต้องตกอยู่ภายใต้บทบัญญัติเรื่องการแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ที่
ต้องบังคับตามเรื่องการโอนสิทธิเรียกร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๔๙^{๒๖}
และมาตรา ๓๐๖^{๒๗} กรณีจึงไม่มีเหตุทำให้นิติสัมพันธ์ระหว่างคู่สัญญามีผลระงับลงแต่อย่างใด
คู่สัญญาเดิมจึงไม่อาจยกเอาเหตุการเปลี่ยนคู่สัญญาดังกล่าวมาเป็นข้ออ้างในการไม่ปฏิบัติตาม
สัญญาที่ได้ทำไว้เดิมได้” แล้วเห็นว่า เมื่อการแปลงสภาพ อ.ส.ม.ท. ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลง
เงื่อนไขการอนุญาต สัมปทาน หรือสาระสำคัญของสัญญาแล้ว คู่สัญญาก็ไม่สามารถยกเหตุแห่ง
การแปลงสภาพเป็นบริษัทมาเป็นข้อไม่ปฏิบัติตามสัญญาได้

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๗

^{๒๖} มาตรา ๓๔๙ เมื่อคู่กรณีที่เกี่ยวข้องได้ทำสัญญาเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้ไซ้
ท่านว่าหนี้เป็นอันระงับสิ้นไปด้วยการแปลงหนี้ใหม่

ถ้าท่านมีเงื่อนไขให้กลายเป็นหนี้ปราศจากเงื่อนไขก็ดี เพิ่มเติมเงื่อนไขเข้าในหนี้อัน
ปราศจากเงื่อนไขก็ดี เปลี่ยนเงื่อนไขก็ดี ท่านถือว่าเป็นอันเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้

ถ้าแปลงหนี้ใหม่ด้วยเปลี่ยนตัวเจ้าหนี้ ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติทั้งหลายแห่งประมวล
กฎหมายนี้ว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้อง

^{๒๗} มาตรา ๓๐๖ การโอนหนี้อันจะพึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดยเฉพาะเจาเจงนั้น ถ้าไม่
ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่ง การโอนหนี้ที่ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือบุคคลภายนอกได้
แต่เมื่อได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้หรือลูกหนี้จะได้ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอกกล่าวหรือความ
ยินยอมเช่นว่านี้ ท่านว่าต้องทำเป็นหนังสือ

ถ้าลูกหนี้ทำให้พอใจแก่ผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือด้วยประการอื่นเสียแต่ก่อนได้รับบอก
กล่าวหรือก่อนได้ตกลงให้โอนไซ้ ลูกหนี้นั้นก็อันหลุดพ้นจากหนี้